HE päästökauppalain muuttamisesta

Ympäristövaliokunta 21.11.2018

Mikko Paloneva

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lakimuutoksen tarve

- **Pannaan toimeen päästökauppadirektiivin muutos, jolla sopeutetaan päästökauppa EU:n 2030-ilmastokehykseen:**

	2013-2020	2021-2030
Päästövähennystavoite (v. 2005)	-21 %	-43 %
Päästökaton vuotuinen kiristys	-1,74 %	-2,2 %

- **Pannaan toimeen komission ilmaisjakoasetus: kansalliset menettelyt päästöoikeuksien hakemiselle ja jakamiselle**

- **Toteutetaan kansallisia parannuksia**

Päästöoikeuksien jakaminen EU-tasolla 2021-2030

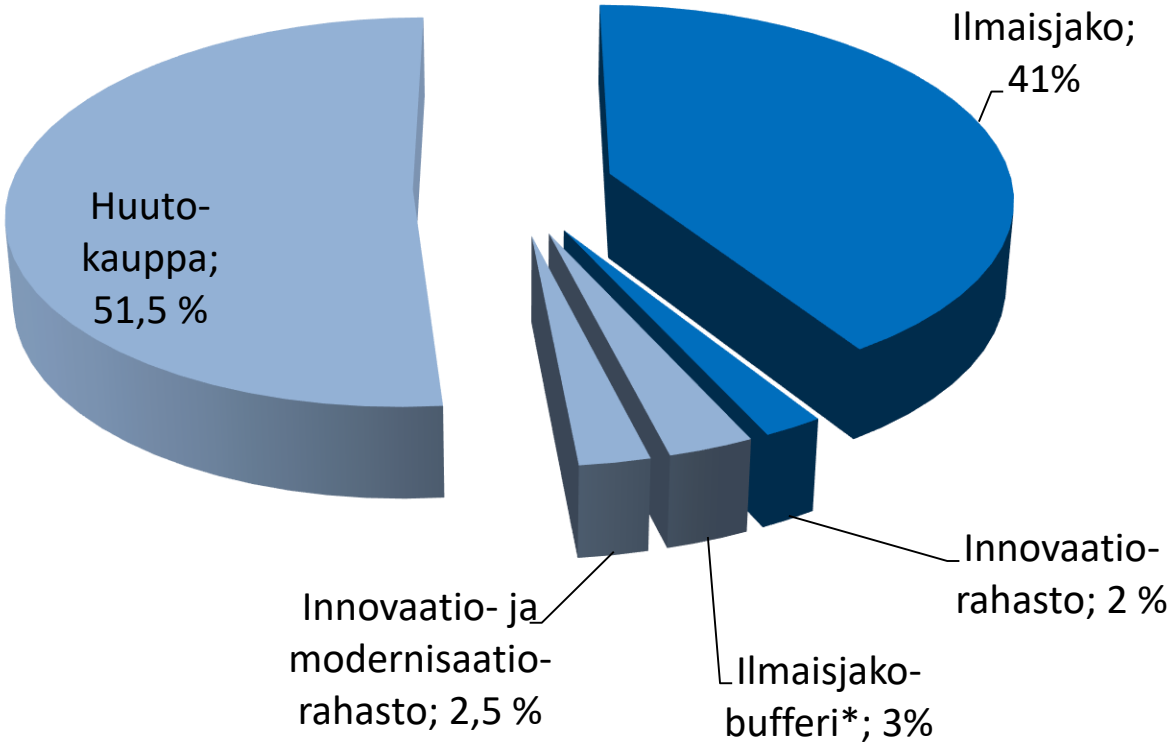

- **** Ilmaisjakobufferin oikeudet:*** **huutokaupataan, jaetaan ilmaiseksi ja/tai käytetään rahastoihin**

Lakimuutoksen lähtökohdat

- **Päästökaupan keskeiset periaatteet eivät muutu. Muutokset toteutettaisiin muuttamalla voimassa olevaa lakia**

- **Kautta 2013—2020 koskevia säännöksiä sovelletaan nykykauden loppuun saakka**

- **Ehdotetut muutokset koskevat pääosin kautta 2021—2030 tai sen valmistelua. Osa muutoksista tulisi voimaan heti lain tullessa voimaan ja osa 1.1.2021**

Päästöoikeuksien hakeminen ja myöntäminen

- **Asiasta säädetään komission ilmaisjakoasetuksessa. Laissa kansalliset menettelyt**
- **Erilliset säännökset:**
  - Vakiintunut laitos
  - Uusi osallistuja
  - Toiminnanharjoittajan velvollisuudet ja ilmaisjaon muutokset
  - Ilmaisjaosta luopuminen
- **Asetuksenantovaltuudet:**
  - VN:n asetuksella menettelytavoista ja määräajoista
  - TEM:n asetuksella tietojen sisällöstä ja todentamisesta, sekä kautta 2021—2025 koskevan hakemuksen määräajan (30.4.2019) pidentämisestä

Kansallisia parannuksia

- **Ilmaisjaon viranomaistehtävät siirrettäisiin TEM:ltä Energiavirastolle (EV)**
  - Siirtymäaikana 2020 loppuun saakka jaettu toimivalta

- **Päästölupa ja päästöjen tarkkailusuunnitelma erotettaisiin toisistaan**
  - Osa päästöjen tarkkailusuunnitelman muutoksista tehtävissä ilman EV:n hallintopäätöstä
  - Nykyistä joustavampaa ja edullisempaa toimijoille ja EV:lle

Päästöoikeuksien huutokauppa

- **Jatkettaisiin nykyisiä käytäntöjä:**
  - Suomen päästöoikeudet myydään jäsenmaiden yhteisen huutokauppapaikan kautta
  - Huutokaupanpitäjänä toimii Energiavirasto

- **EU:n innovaatiorahaston tulouttaminen:**
  - 2020 Energiavirasto huutokauppaisi 2 miljoonaa markkinavakausvarannon päästöoikeutta ja tulouttaisi tuotot komission osoittamalle tilille (kustannusneutraali)
  - Pantaisiin toimeen komission huutokauppa-asetuksen muutos

Päästöoikeuksien mitätöiminen

- **Jäsenmailla velvollisuus huutokaupata oikeudet, joita ei käytetä direktiivissä säädettyihin tarkoituksiin**

- **VN:lle valtuus alentaa huutokaupattavaa määrää ja mitätöidä vastaavat oikeudet EU-lainsäädännön sallimissa tapauksissa:**
  1. Taakanjakosektorin päästövähennyssitoumuksen täyttämiseksi
     - Taakanjaon kertaluonteinen jousto, max 2 %-yks.
     - Parantaisi velvoitteen saavuttamisen kustannustehokkuutta
  2. Suomen alueella suljetaan sähköntuotantokapasiteettia kansallisten lisätoimenpiteiden vuoksi
     - Kattaisi myös kansalliset toimet, joita ei vielä osata ennakoida ja jotka eivät välttämättä rajoitu kivihiileen

- **Mitätöinti alentaisi huutokauppatuloja**

Muut ehdotukset

- **EV:n päätösten toimeenpano:**
  - Todentajan hyväksymistä koskeva päätös - noudatettaisiin muutoksenhausta huolimatta
  - Ilmaisjakoa koskeva päätös - säännökset vastaisivat voimassa olevan lain säännöksiä (TEM:n päätöksistä)

- **EV:lle oikeus keskeyttää ilmaisjaon kirjaaminen laitokselle, jonka toiminta tilapäisesti keskeytynyt**
  - Sisältäisi harkintavallan keskeyttäminen tarpeellisuudesta
  - Täydentäisi säännöksiä kirjaamisen lopettamisesta laitoksen lopetettua toimintansa

- **Lisäksi erinäisiä muutoksia, lisäyksiä ja täsmennyksiä**

Jätteenpolttoa ei sisällytettäisi päästökauppaan

- **Sisällyttämistä pidettiin ongelmallisena useassa lausunnossa:**
  - Vaikutus päästökehitykseen epävarma, koska laitokset pystyvät vain rajallisesti vaikuttamaan käyttämiinsä polttoaineisiin
  - Vaikutukset eri materiaalien kierrätystavoitteisiin voivat olla haitalliset
  - Lisääntyvät kustannukset

- **Komissiolta saadun tiedon mukaan hyöty taakanjakosektorin päästövähennysvelvoitteeseen jäisi odotettua pienemmäksi**

- **Tarkoitus jatkaa valmistelua kartoittamalla vaihtoehtoisia ohjauskeinoja**

Kiitos!